

EEN GOED UITGANGSPUNT

Onlangs kreeg ik het fraai uitgevoerde boekje toegestuurd, getiteld "Limburgs natuurbeleid aan de maat", waarin de resultaten van het provinciale natuurbeleid over de periode 1999 - 2002 zijn samengevat.

Het is bepaald indrukwekkend om te zien wat in deze periode in Limburg is bereikt of "op de rails gezet" wat betreft het beleid ten aanzien van de natuur. Een breed scala van onderwerpen komt aan de orde, variërend van milieu-aspecten, als noodzakelijke basisvoorwaarden voor een vitale natuur, tot maatregelen direct gericht op concrete zaken, zoals de bescherming van bedreigde planten en dieren of de restauratie van eertijds aanwezige natuurwaarden door grootschalige ingrepen. Uit deze veelheid en verscheidenheid aan onderwerpen die aan bod komen, blijkt overduidelijk hoe noodzakelijk het in Limburg is om een krachtig natuurbeleid te hebben ontwikkeld. Het boekje lijkt derhalve ook een beetje "een verslag van een inhaalslag".

Omdat in dit overzicht ook de in 1999 gestelde beleidsdoelen worden getoetst, is het eenvoudig te zien waar het beleid er wel of niet in geslaagd is deze doelen te realiseren. Een duidelijk voorbeeld van dit laatste is de nog steeds toenemende atmosferische vervuiling door de landbouw en het nog steeds toenemende autoverkeer, factoren die zich voor een deel aan de invloed van het provinciaal bestuur onttrekken. Ten gevolge hiervan blijft bijvoorbeeld de toepassing van de Regeling Effectgerichte Maatregelen vooralsnog noodzakelijk om de ongewenste gevolgen van de luchtverontreiniging in natuurgebieden teniet te doen. Gelukkig zijn er ook een fors aantal doelstellingen wel degelijk gerealiseerd, zoals bijvoorbeeld de uitbreiding van het bosareaal en de soortenbeschermingsplannen.

Wat sympathiek overkomt is het feit dat een overheid deze keer niet alleen beleidsplannen heeft gemaakt en, vooral in de verkiezingstijd, met veel verbaal geweld gepresenteerd, maar ook een kritische evaluatie heeft aangedurfd van wat er door dit beleid tot stand is gekomen. Alleen al hiervoor verdient deze terugblik alle waardering. Het is helaas immers geen regel dat een bestuur "zijn nek durft uit te steken" door het voor de burger transparant te maken van wat er wel en niet gerealiseerd is van de gemaakte plannen. Eigenlijk zou het afleggen van een dergelijke verantwoording in een democratische maatschappij als de onze, eerder regel dan uitzondering moeten zijn.

Het is duidelijk dat het natuurbeleid van de afgelopen periode een solide uitgangspunt kan vormen voor het beleid in de komende jaren. Voortzet-

ting ervan kan dan ook resulteren in het inzicht of schommelingen in populaties en levensgemeenschappen incidentele fluctuaties of daadwerkelijke trends betreffen. Om dit onderscheid te kunnen maken is een periode van vier jaar te kort. Dit blijkt duidelijk uit de opmerkingen aangaande de evaluatie van het meetnet voor flora en vegetatie in de provincie, waarvan slechts één derde van de terreinen voor een tweede keer bezocht kon worden. Het onderscheid kunnen maken tussen trends en fluctuaties in dieren- en plantenpopulaties zal leiden tot effectievere beschermingsmaatregelen voor bedreigde soorten.

Zonder al te veel op de vermelde resultaten in te gaan, moet me toch van het hart, dat er een groot verschil is tussen de mate van aandacht die er uit is gegaan naar de fauna in vergelijking met de flora. Dit blijkt al uit het feit

dat 15 pagina's aan soortenbescherming van dieren zijn gewijd, tegenover krap twee aan plantensoorten, hetgeen geen reële afspiegeling is van de mate van bedreiging van de aantallen soorten ervan. Ook de literatuercitatie spreekt wat dit betreft boekdelen. Het is een voor de hand liggende conclusie de aandacht en middelen in de toekomst wat meer gelijk te verdelen, niet door het budget voor de beschermingsmaatregelen voor fauna te verminderen, maar door dat voor de flora te verhogen.

De voor Natuur, Bos en Landschap verantwoordelijke gedeputeerde gedurende 1999 - 2002, mevrouw Odile Wolfs (PvdA), verdient alle lof voor haar inspanningen voor het behoud en ontwikkeling van "een buitengebied met een duidelijk eigen identiteit en kwaliteit", zoals zij het zelf formuleert.

Het natuurbeleid waarvoor zij de afgelopen jaren verantwoordelijk is geweest, vormt een goede basis waarop verder gebouwd kan worden, ook wanneer er in de toekomst wellicht moeilijke keuzes gemaakt moeten worden. Het is hierbij noodzakelijk voor ogen te houden dat

verminderde activiteiten of inzet van middelen in het natuurbeleid, de goede resultaten en succesvolle investeringen over de voorbije jaren in korte tijd weer teniet kunnen doen en tot onherstelbare schade aan de natuur kunnen leiden. Dit zou een vorm van kapitaalvernietiging zijn waarvan ook elke econoom gruwt.

Het goede uitgangspunt voor het natuurbeleid in Limburg verdient een goede voortzetting ervan in de komende jaren!

Jo Willems

